

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

Grönudde

HULTSFREDS KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

GRÖNUDDE - SKÖTSELPLAN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SIDA

BESLUT

1

ALLMÄN BESKRIVNING

1.	BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.	ÄRENDETS BEREDNING	4
3.	OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD	4
4.	LÄNSSTYRELSENS BESLUT	5
5.	ÄNDAMÅLET MED RESERVATET	5
6.	FÖRESKRIFTER	5

SKÖTSELPLAN

1.	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	10
2.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	11
3.	TILLSYN	12
4.	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	12
5.	BIOLOGISK DOKUMENTATION	12
6.	REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	13
7.	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	13

BILAGOR

2.	VEGETATIONSKARTA SKALA 1:10 000	17
3.	REGISTERUPPGIFTER	14

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET GRÖNUDD

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Grönudde
Kommun:	Hultsfred
Läge:	Områdets centrum ligger ca 23 km öster om Hultsfred.
Kartblad:	Topografisk karta Vimmerby 6 G SV Ekonomisk karta Ver 6 G 4 c (226)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 1
Areal:	102,2 ha
Landareal:	64,2 ha
Naturtyper:	Granskog av blåbärsris-typ 40,8 ha Sumpblandskog av ört-typ 1,1 ha Tallskog av lav-typ 8,5 ha Skog i igenväxningssuccession ej identifierbar 13,8 ha Öppet vatten 38,0 ha

1998-12-16

231-87-96

Fastigheter och
fastighetsägare:

Vederhult 14:2

Naturvårdsförvaltare:

Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Reservatet är beläget omedelbart söder om sjön Ver ca 1 km öster om Bjärkhult. Naturgeografiskt tillhör det regionen sydöstra Smålands skog- och slättområde. Kärnområdet består av ca 15 ha stort skifte av drygt 100 -årig barrskog, som har stått orört, på grund av den svårtillgängliga terrängen de senaste 50 åren. Dessförinnan har skogen plockhuggits. Trädsiktet består till stora delar av gran, men även en del tall samt enstaka ekar, aspar och björkar förekommer. Området är mycket blockigt dessutom finns bergknallar med mellanliggande surdrag och norrvettande rasbranter mot sjön. I botten på surdragen finns vitmossevegetation och uppe på bergknallarna dominerar hällmarkstallskog. Fältsiktet består till mycket stor del av mossor och blåbärsris. Området är rikt på lågor, högstubbar, hålträd och olikåldriga träd. Lokalen har en riklig kryptogamflora med en mångfald av lavar. Av arterna kan nämnas: blodlav *Mycoblastus sanguinarins*, blomskägglav *Usnea florida*, bårdlav *Nephroma parile* främst på lågor och döda aspar, svällav *Cladonia turgida* på stubbar tall/granlångor, skägglav *Usnea filipendula* mycket riklig och bildar på en del ställen tillsammans med tagellav *Bryoria* spp. fina långa "draperier" i granar och tallar. På ek har man funnit ett litet bestånd lunglav *Lobaria pulmonaria*. Inom området förekommer skärelev *Schismatomma pericleum* som räknas som sårbar samt dvärgbägarlaven *Cladonia parasitica* som är hänsynskrävande. Dessutom finns det rikligt med olika arter av sköldlavar *Peltigera* sp på branter och block.

Vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har följande arter med indikatorvärde hittats, fällmossa *Antitrichia curtipendula*, grov fjädermossa *Neckera crispa*, platt fjädermossa *Neckera complanata*, västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*, långfliksmossa *Nowellia curvifolia*, gammelngranslav, *Lecanactis abietina*, kattfotslav *Arthonia leucopellaea*, grymig filtav *Peltigera collina*, dvärgbägarlav *Cladonia parasitica*, bårdlav *Nephroma parile*, stuplav *Nephroma* spp, korallav *Sphaerophorus globosus*, talticka *Phellinus pini*, knärot *Goodyera repens*.

De entomologiska värdena är idag dåligt inventerade vid besök har dock flyghål av asppraktbagge *Poecilonta variolosa*, äldre flyghål av alpraktbagge *Dicercaalni*, samt mycket gamla flyghål av raggbock *Tragosoma depesarium* och

1998-12-16

231-87-96

förekomst av mindre träfjäril *Lamellocossus terebra* hittats.

Bland övriga arter kan nämnas, svartbräken *Asplenium trichomanes* som är ganska vanlig bland blocken, fyrflikig jordstjärna *Geastrum adrifidum*, i relativt stort bestånd.

I reservatet ingår 38,0 ha öppet vatten som är en tredjedel av sjön Ver. Sjön tillhör Viråns vattensystem. Sjön är delvis eutrofierad. Största djupet är 11,0 meter och medeldjupet är 3,7 meter. Vattenvegetationen är artrik m. bl. krusnate *Potamogetonaceae crispus*, trubbnate *P. obtusifolius*, ålnate *P. perfoliatus*, rosnate *P. alpinus*, vekt braxengräs *Isoetaceae echinospora*, andmat *Lemnaceae minor*, strandranunkel *Ranunculus reptans*. Förekomst av det glacialrelikta kräftdjuret *Mysis relicta*. Minst elva arter fisk förekommer i sjön nämnas kan gädda *Esox lucius*, abborre *Perca fluviatilis*, mört *Rutims rutims*, brax *Abramis brama*, sutare *Tinca tinca*, björkna *Blicca bjoerkna*, sarv *Scardinius erythrophthalmus*, benlöja *Alburnus alburnus*, gärs *Acerina cernua*, ål *Auguilla auguilla*, öring *Salmo trutta lacustris*.

Fågellivet är rikt, bland de häckande fåglarna kan sångsvan *Cygnus cygnus*, bivråk *Pernis apivorus*, järpe *Bonasia bonasia*, tjäder *Tetrao urogallus*, skogssnäppa *Tringa ochropus*, gårdsmyg *Troglodytes troglodytes*, rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*, stjärtmes *Aegithalos caudatus* och mindre korsnäbb *Loxia curvirosta* nämnas. Gröngöling *Picus viridis*, spillkråka *Dryocopus martius* större och mindre hackspett *Dendrocopos major*, *D. minor* har noterats i området.

I anslutning till sjön Ver har Smålands landskapsdjur uttern observerats.

I närheten av kärnområdet finns i nordväst en brant längs med sjön, barrskog med inslag av björk samt asp. Här finns också gott om lågor. Väster om kärnområdet finns en smal bord av hällmarkstallskog med lågor, döda träd, här och där mycket gamla träd med tagellav *Bryoria spp*, och skägglav *Usnea filipendula*, dessutom välutvecklade mattor med renlav *Cladonia spp*. Terrängen är delvis mycket svårgenomtränglig eftersom den är mycket blockig ibland med blockstensgrottor. En 150-160 cm hög myrstack pryder sin plats. Inom en liten del finns sumpskog med gran och tall som växer på socklar. Bottenskiktet består av vitmossa *Sphagnum spp* och björnmossa *Polytrichum sp*.

I sin helhet bedöms området ha mycket höga naturvärden. I skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har det klassificeras som en urskogsliknande barr- och naturskog

1998-12-16

231-87-96

Inom kärnområdet finns rester från ett torp från 20-talet. Fortfarande kan man se spår av gårdesgården som användes för att hägna ute djuren från själva gårdsplanen.

Ärendets beredning

Ärendet har initierats av Länsstyrelsen efter det att området genom Eddie Sturesson, Skogsvårdsstyrelsen nyckelbiotopsinventerat området. Naturskyddsföreningen har inventerat området och därefter kontaktat Länsstyrelsen och informerat om värdena. Entomologen Nils Ryrholm har bedömt området som värdefullt.

Länsstyrelsen har under 1995 utrett områdets naturvärden, skyddsbehov och avgränsning. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till nyttjanderättshavarna, Naturvårdsverket, Kommunen, Skogsvårdsstyrelsen, Botaniska föreningen, Ornitologiska föreningen, Naturskyddsföreningens krets i Hultsfreds kommun.

Skogsvårdsstyrelsen har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av fastigheterna. Länsstyrelsen har därefter förhandlat med markägarna. Därefter har Statens naturvårdsverk förvärvat berörda fastigheter genom köp.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Området är av riksintresse för den vetenskapliga naturvården enligt lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm.

Området är allmänekologiskt intressant som en naturskog med innehåll av ovanliga och skyddsvärda skogsbiotoper med rik förekomst av vedinsekter lavar, svampar, grova träd samt död ved.

Området är också botaniskt intressant med hänsyn till förekomsten av hotade, sällsynta och hänsynskrävande mossor och lavar.

Områdets värde kan påverkas negativt av slutavverkning och andra skogliga åtgärder samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:129) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

1998-12-16

231-87-96

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen av landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Grönudde.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara en urskogsliknande naturskog i orört skick så att dess biologiska värden kan bestå.

Föreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg, parkeringsplats, led, bro, spång eller bredda befintlig väg,
3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar,
4. upplåta plats för camping eller uppställning av husvagnar,
5. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,
6. upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål
7. anlägga luft- eller markledning,
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,

1998-12-16

231-87-96

9. anordna upplag,
10. uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än jordbrukets behov,
11. bedriva täkt av något slag,
12. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
13. ta bort eller skada trä- och stengärdesgård eller odlingsröse,
14. dika eller dikesrensa,
15. dämma eller invalla,
16. odla upp skogsmark, naturlig betesmark eller myrmark,
17. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
18. tillföra växtnäringsämne (naturlig gödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk,
19. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
20. slutavverka, gallra eller röja,
21. markbereda, hyggesrensa eller skogsodla,
22. utföra andra ingrepp i vegetationen annat än i enlighet med skötselplanen
23. plantera träd, buskar eller andra växter,
24. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart,
25. framföra alla slag av fordon eller farkoster annat än för transport av skjutet vilt i samband med jakt,
26. rida eller framföra hästfordon,
27. bedriva kommersiell verksamhet,

1998-12-16

231-87-96

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning av och upplysning om reservatet.
2. Utförande och underhåll av anläggning eller anordning för allmänhetens friluftsliv enligt bifogad skötselplan.
3. Skogsskyddsåtgärder som Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren finner nödvändiga.
4. För reservatets skötsel äger naturvårdsförvaltaren och Länsstyrelsen rätt att utnyttja befintlig tillfartsväg till reservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon eller annat transportmedel,
2. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn,
3. rida,
4. tälta eller ställa upp husvagn,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
6. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
7. göra upp eld
8. förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning,

1998-12-16

231-87-96

9. samla in lösa stenar eller ta loss bitar från berggrunden,
10. gräva upp eller plocka växter, eller växtdelar med undantag av bär och matsvamp,
11. skada fasta fornlämningar,
12. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris,
13. jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon eller på annat sätt störa djurlivet,
14. utnyttja området för tävling eller övningsändamål,

Undersökningar eller forskning skall utföras i samråd med Länsstyrelsen.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

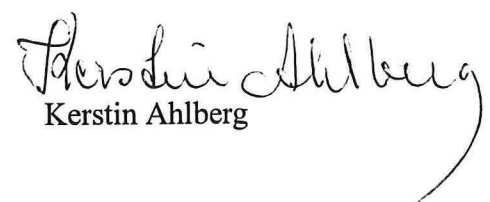
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Beslut i detta ärende har fattats av länsråd Ulf Färnhök

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit länsantikvarie Britt-Marie Hammarskiöld, länsarkitekt Lennart Weiman, länsassessor Karl-Gustav Nylander samt byrådirektör Kerstin Ahlberg, föredragande.

Ulf Färnhök

Kerstin Ahlberg

1998-12-16

231-87-96

Bilaga

Förslag till beslut om bildande av naturreservatet Grönudde.

Sändlista

1998-12-16

231-87-96

BILAGA 2

SKÖTSELPLAN

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Målet för reservatets skötsel skall vara att bevara en naturskog i dess naturliga tillstånd. Vegetationen skall tillåtas att utvecklas fritt för att gynna hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter så att dessa kan fortleva och helst öka i utbredning och omfattning. Nämnas kan blomskägglaven *Usnia florida*, skärelav *Schismatomma pericleum* som räknas som sårbara samt dvärgbägarlaven *Cladonia parasitica* som räknas som hänsynskrävande. Skägglaven *Usnea filipendula* är inom området rikligt förekommande och bildar tillsammans med tagellavar fina långa ”draperier”.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområdet

Mål: Blockrik naturskog som utan ingrepp av skogsvårdsåtgärder eller andra ingrepp ska få utvecklas fritt.

Riktlinjer och åtgärder: Utöver uppsättande av informationsskylt skall inga åtgärder vidtas utöver vad som erfordras för sådana naturvetenskapliga undersökningar, som Länsstyrelsen lämnar tillstånd till.

1.2.2. Bränder, brandbekämpning

Mål: Brandbekämpning som tillgodoser naturvårdsintressen.

Riktlinjer och åtgärder: Brand är ett naturligt inslag i utvecklingen av en naturskog. Från naturvårdssynpunkt är det angeläget att skogssuccessioner får utvecklas så nära det naturliga som möjligt och att brandkontinuitet om möjligt

1998-12-16

231-87-96

bibehålls. Om spontan brand skulle uppstå skall brandbekämpningen inriktas på att skydda omgivande mark. Vid eventuell brandbekämpning inom reservatet skall den företrädelsevis ske i reservatets yttre delar och göras med så skonsamma metoder som möjligt. Det brända området skall efter släckningen lämnas för fri utveckling.

1.2.3. Faunavård och jakt

Riktlinjer och åtgärder: Rätten till jakt berörs inte av reservatsbildningen.

2. Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är främst att bevara områdets naturvetenskapliga värden. Några fasta anläggningar för friluftslivet skall därför inte anordnas inom reservatet.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Området nås genom en mindre väg som går mellan Vena och Vederhult. En skogsbilväg belägen strax söder om Bjärkhult leder ner mot området och slutar i en vändplan.

2.2.2 Vandringsspår och leder

Kommer ej att anordnas

2.2.3 Sanitära anordningar

Kommer ej att anordnas.

2.2.4 Eldstäder

1998-12-16

231-87-96

Kommer ej att anordnas.

2.2.5 Information

Informationsskylt kommer att sättas upp i anslutning till vändplatsen.

2.2.6. Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta genomförs.

3. Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppdragets utförande kan lokal tillsynsman eller motsvarande engageras.

4. Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange

- * utförd åtgärd
- * år och månad för åtgärdens utförande
- * dagsverksåtgång/kostnad
- * vem som utfört åtgärden (naturvårdsförvaltaren, markägaren, beredskapslag eller annan
- * finansiering (vårdanslaget, AMS-medel etc)
- * eventuell notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom naturreservatet.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

5. Biologisk dokumentation

För att förbättra kunskapen om områdets fauna och flora bör inventeringar av lavar, vedsvampar, mossor och ryggradslösa djur genomföras.

Dessutom skall kontinuerlig uppföljning av sjön Ver genomföras med avseende på fisk, bottenfauna, vattenväxter och plankton.

1998-12-16

231-87-96

Inventeringarna skall utgöra basdokumentation som kan tjäna som underlag vid måluppföljning och miljöövervakning samt vid en revidering av skötselplanen.

6. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall däremot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat, exempelvis om det tillkommer ny kunskap om områdets naturvärden eller nya rön inom naturvårdsbiologin som medför att skötseln bör förändras.

7. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

7.1 Finansiering av naturvårdsförvaltning.

Bekostas av staten: Framställning och utplacering av informationsskyltar och gränsmarkering.

1998-12-16

231-87-96

BILAGA 3

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Naturreseptatet Grönudde
Kommun:	Hultsfred
Läge:	Områdets centrum ligger ca 23 km öster om Hultsfred.s kyrka.
Kartblad:	Topografisk karta Vimmerby 6 G SV Ekonomisk karta Ver 6 G 4 c (226)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 1
Fastigheter och fastighetsägare:	Staten genom Naturvårdsverket
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Area:	102,2 ha
Landareal:	64,2 ha
Areal produktiv skogsmark:	49,9 ha
Naturtyp:	Granskog av blåbärstyp Picea abies-Vaccinium myrtillus-typ 40,8 ha Sumpblandskog av ört-typ Picea abies-Betula pubescens-Alnus spp-

1998-12-16

231-87-96

Sphagnum spp-typ. 1,1 ha

Tallskog av lav-typ Pinus sylvestris-
Cladonia ssp-typ 8,5 ha

Skog i igenväxningssuccession,
ej identifierbar 13,8 ha

Öppet vatten 38,0 ha

Naturtyper enligt EU:s
art och habitatdirektiv: Västlig taiga 50,4 ha

Landskapstyp. Kullig terräng

Naturgeografisk region: 13. Gränsområdet mellan sydsvenska höglandets
centrala och östra delar.

Skyddsmotiv: Allmänekologiska, zoologiska och floristiska.

Skyddsföreskrifter: Indispensabla, totala: A 1-27
Indispensabla, partiella: -
Dispensabla: -

Befintliga anläggningar: Vändplats.

Planerade anläggningar: Informationstavla

Inventeringar, övrig dokumentation:

Skogsvårdsstyrelsen 1994 Nyckelbiotopsinventering.

Naturskyddsföreningen i Hultsfred kommun. Inventeringar.

Zoologiska inst. Uppsala, Nils Ryrholm. Inventering.

Länsstyrelsen, Tomas Johansson, 1994 Inventering

1998-12-16

231-87-96

BILAGA 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

Bilaga 1.
Beslutskarta
NATURRESERVATET GRÖNUDDEN

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 231-87-96
Utdrag ur ekonomiska kartbladet
6G 4c (226)

— • — Gräns för naturreservat

skala 1:10 000

